

Als het brandt in de Peel

2 maart 1932 **OP DE SEVENUMSCHE HEI P.L.M. 600 H.A. VERBRAND.**

2 Maart. De brand in de Peel, waaromtrent reeds in het kort werd bericht is in den
5 afgelopen nacht omstreeks 1 uur tot staan gebracht aldus het Alg. Hbl. Uit de nadere
berichten, die onze correspondenten in Limburg ons hedenmorgen telefoneerden, blijkt
dat de brand gistermiddag om half een op het Sevenumsche terrein begonnen is. De
felle Oostenwind joeg de vlammen over de droge heide, die binnen korten tijd over een
10 groote uitgestrektheid in brand stond. Ondanks krachtige pogingen om het vuur te
stuiten is alleen op de Sevenumsche heide 500 à 600 ha terrein verbrand, waaronder
ook vrij wat turf. Van het Sevenumsche terrein sloeg het vuur over op de veenderijen
van de N.V. van der Griendts Landexploitatie en daarna op die van de N.V.
Maatschappij „Helenaveen”. Tot overmaat van ramp brak gisteravond om half negen bij
15 wachtpost 18 aan de spoorlijn Eindhoven–Venlo, vermoedelijk ten gevolge van vonken
uit een locomotief, een tweede brand uit op de gronden van Griendts veen. Onmiddellijk
werden alle beschikbare krachten op het blusschen van dezen tweeden brand
samengetrokken. Na groote moeite mocht het gelukken het vuur tegen één uur in den
afgelopen nacht meester te worden. Aan dezen tweeden brand vielen 20 tot 25 bulten
20 turf, eigendom van de „Griendtsveen”, ten offer. Een juiste opgave van de schade is
nog niet te geven, omdat de terreinen waar het vuur gewoed heeft, nog te warm zijn om
te betreden.

In het gebied van den brand,

In de nabijheid van Griendtsveen stonden wij eindelijk midden in de brandende Peel.
25 In een wijden kring om ons heen zagen wij niets dan vuur, dat zich steeds meer
uitbreidde. Voor ons een kale afgebrande vlakte. Een aantal tassen turf brandde nog
en zette de omgeving in een hel rooden gloed. Even verder waren mannen bezig te
blusschen. Het was personeel van de Veenderijmaatschappij Griendtsveen. Zij zagen in,
30 dat er tegenover zoon vuurzee weinig succes te wachten was. Traag pompte men uit de
gracht om de gronden nat te houden. Hier en daar klonk het doffe slaan van de planken
waarmee men het vuur trachtte uit te slaan op die plaatsen, waar gevaar dreigde, dat
veen- en heidegronden verder zouden worden aangetast. Het was belachelijk, stumperig
gedoe van een paar menschen tegenover de geweldige overmacht van het vuur en wij
geloofden de mannen graag, toen zij ons verzekerden, dat er aan blusschen eigenlijk
35 niet te denken viel, wanneer het Peelvuur zoo'n omvang heeft als nu. "Zouden de
Sevenumsche bosschen ook in vlammen opgaan?" vroegen wij. "Het is op het oogenblik
niet te zeggen. Het kan hier soms dagen en weken branden, terwijl wij er niets aan
kunnen doen". "De boeren, die hier in de buurt wonen, zullen het wel benauwd hebben
40 met deze vuurzee om hen heen", merkten wij op. "Welnee, die slapen allemaal. Die
hebben het al zoo vaak zien branden en er zullen er weinig zijn, die weten hoe
geweldig het op het oogenblik hier brandt." De wagen kon ons niet dichterbij het
vuur brengen. Wij zouden zeker ergens blijven steken op de zandwegen. Wij draaiden
daarom het vuur den rug toe en van den wagen uit zagen wij nog langen tijd naar het
wreede spel der vlammen, dat hier voor een waarde van duizenden en duizenden in
45 enkele uren vernielt.

Jaarlijks terugkerende ramp.

Nader meldde men:

Terwijl de Peel op verschillende plaatsen in vollen gloed stond, heerschte in de
50 dorpjes aan den rand diepe rust. Dit is niet zoo onverklaarbaar als het voor
buitenstaanders lijkt.
Er gaat immers geen jaar voorbij zonder ten minste een flinken Peelbrand, ofschoon
het zelden of nooit zoo hevig heeft gebrand als gisteravond en in den afgelopen
nacht. Bij zulk een brand is de veengrond tot op vaak groote diepte aan het branden.
55 Aan weggraven of eenige andere wijze van blusschen is dan niet te denken. Het vuur
woekert steeds voort in de richting van den wind en verbrandt alles wat het op zijn
weg vindt. Dit is uitsluitend veen, bosch of heide.
Woningen liggen in de eigenlijke Peel niet. Wel op de zandgronden aan den rand van
het Peelgebied, maar zoodra het vuur tot zoo ver gewoed heeft, dooft het vanzelf uit
60 gebrek aan voedsel. De bewoners weten dit en maken zich daarom niet het minst
ongerust, al is de vuurzee nog zoo uitgestrekt en al laaien de vlammen nog zoo hoog
op. Wel liggen in het veengebied een aantal bewoonde plaggenhutten. Hier ziet men
echter het dreigende gevaar meestal uren te voren naderen; bovendien hebben deze

65 Peelboeren weinig of niets aan inboedel te verliezen, zoodat ook ernstig gevaar daar denkbeeldig is.
Zoo is het te verklaren, dat hedenmorgen aan den burgemeester van Helden nog niets van den brand bekend was, ofschoon hij het heelemaal niet onwaarschijnlijk achtte dat deze ook op zijn gebied gewoed heeft. Ook bij andere autoriteiten zijn moeilijk inlichtingen in te winne. Men vindt het een jaarlijks terugkeerende ramp, waar niets
70 tegen te doen is, en die gelukkig nooit menschenlevens vergt. Eerst nadat de heeren er van op de hoogte gesteld waren, welk een buitengewonen omvang het vuur gisteren en vannacht genomen had, werd de belangstelling groter
Om twee uur vannacht kon het vuur te Helenaveen geen verder voedsel vinden. Daar heeft n.l. eenigen tijd geleden reeds een lichte brand gewoed, waardoor de Peelgrond
75 tot asch is geworden.
Maar, zoo verzekerde ons de directeur der Griender mij. "Helenaveen", het is niet onmogelijk, dat straks het vuur weer in nieuwe heftigheid oplaait, want de grond smeult nog overal en het vuur vreet zich nu steeds dieper in de Peelgronden.
Hier en daar staan nog enkele honderden hoopen turf te branden.

80 2 maart 1932 **DE BRAND IN DE PEEL.**

Het vuur gestuit.

Omtrent den brand in de Peel vernemen we nog het volgende:
In den afgelopen nacht tegen twee uur kon het vuur te Helenaveen geen verder voedsel
85 meer vinden. Daar heeft n.l. eenigen tijd geleden reeds een lichte brand gewoed, waardoor de Peelgrond tot asch geworden is, maar het is niet onmogelijk, dat het vuur weer in nieuwe heftigheid oplaait, want de grond smeult nog overal en het vuur vreet zich steeds dieper in den Peelgrond. Op het oogenblik is het vuur gedoofd, behalve enkele honderden hoopen turf, die nog in brand staan. Bij zulk een brand is de
90 veengrond tot op een diepte van eenige meters aan het branden en aan weggraven of een andere wijze van blusschen is dan niet te denken. Het vuur rolt in de richting van den wind en verbrandt alles, wat het op zijn weg vindt, dit is uitsluitend veen, bosch en hei. Woningen liggen in de eigenlijke Peel niet, wel op den zandgrond aan den rand van het veengebied. Maar als het vuur tot zoo ver is gekomen, dooft het
95 vanzelf uit gebrek aan voedsel.

2 maart 1932 **Heide- en veenbrand in de Peel**
Ook enkele bosschen in vlammen opgegaan.

Uit Venlo wordt gemeld, dat gisteravond een groote brand is uitgebroken in het
100 Peelgebied op de grens van Limburg en Noord-Brabant. Het vuur is waarschijnlijk ontstaan door vonken van passerende locomotieven van de spoorlijn Venlo-Helmond. Over een lengte van 15 tot 20 K.M. strekt de vuurzee zich uit en wel van de Leunensche Heide nabij Venray tot aan Sevenum. Groote perceelen peelgrond, hoopen turf en enkele bosschen zijn reeds in vlammen opgegaan.
105 Hoewel men overal pogingen in het werk stelt het vuur te stuiten, staat men vrijwel machteloos tegenover de vuurzee. Men vreest dat het eenige dagen zal duren, alvorens men den brand zal hebben bedwongen.
Nader wordt ons gemeld:
In den afgelopen nacht tegen 2 uur kon het vuur te Helenaveen geen verder voedsel
110 vinden. Daar heeft namelijk eenigen tijd geleden reeds een lichte brand gewoed, waardoor de Peelgrond tot asch geworden is, maar het is niet onmogelijk dat het vuur weer in nieuwe heftigheid oplaait. Op den grond smeult hel nog overal, en het vuur vreet steeds dieper in den Peelgrond. Op het oogenblik is hel vuur gedoofd, behalve enkele honderden hoopen turf, die nog in brand slaan. Terwijl de Peel op
115 verschillende plaatsen in vollen gloed stond, heerschte in de dorpjes aan den rand van het Peelgebied diepe rust. Dit is niet zoo onverklaarbaar, als het voor den buitenstaander lijkt, en er gaat immer, geen jaar voorbij zonder dat minstens een flinke Peelbrand uitbreekt ofschoon het zelden of nooit zoo hevig heeft gebrand als gisteravond. Bij zulk een brand is de Peelgrond tot op een diepte van eenige meters
120 aan het branden, en aan weggravingen of een andere wijze van blusschen is dan niet te denken. Het vuur rolt in de richting van den wind, en verbrandt alles wat het op zijn weg vindt. Dit is uitsluitend veen, bosch en hei. Woningen liggen in de eigenlijke Peel niet, wel op den zandgrond aan den rand van het veengebied, maar als het vuur tot zoover is gekomen, dooft het vanzelf uit gebrek aan voedsel.
125

2 maart 1932 **BRAND IN DE DEURNSCHE PEEL**

In de Deurnsche Peel is gisteren eveneens een groote brand uitgebroken. Zeer veel turf ging verloren. Omtrent den brand in Griendtsveen vernamen wij, dat hedenmiddag het vuur vrijwel bedwongen was. Nablussching is echter noodzakelijk, daar het vuur

130 toch nog, ondanks het jaargetijde, is ingevreten, evenwel niet in die mate als het 's
zomers voorkomt. Een aanzienlijke hoeveelheid turf werd een prooi der vlammen. Op de
veenderijen van de N.V. Griendtsveen gingen 25 à 30 bulten verloren.
[Gisteravond te 6 uur is brand ontstaan bij wachtpost 18. Des nachts m half een was
men het vuur meester.]

135

3 maart 1932 **HEIDEBRAND IN DE PEEL Door de vonken van een locomotief.**

Eergisterenmiddag is onder Griendtsveen in de Peel een heidebrand uitgebroken. Het
vuur is vermoedelijk ontstaan doordat vonken uit de locomotief van een trein in de
droge heide zijn terecht gekomen. Heftig aangewakkerd door den scherpen wind greep
140 het vuur wijd om zich heen zonder evenwel een gevaarlijk aanzien te krijgen. Met alle
macht is men terstond met de bestrijding van het vuur begonnen. Daar echter met
spuiten hier niets te bereiken valt, moest men zich vrijwel beperken tot het uitslaan
van de vlammen hetgeen uiteraard niet snel vorderde. De brand woedde nog hevig voort.
Er dreigde echter voor woningen e.a. geen gevaar. Van andere zijde seinde men ons
145 nog: Hedenmiddag omstreeks 12 uur is een heidebrand ontstaan ter hoogte van het
plaatsje America langs den spoordijk Helmond-Venlo gelegen onder de gemeente Horst.
De brand werd krachtig aangewakkerd door den feilen Noord-Oosten wind en breidde zich
uit in do richting Griendtsveen, waar het vuur zich gedeeltelijk over de veenderijen
der maatschappij Griendtsveen zijn weg baande naar de veenderijen der Mij.
150 Helenaveen. Deze brand duurt op het oogenblik nog voort. Behalve dat groote
oppervlakten heide zijn kaalgebrand, werden ook flinke voorraden turf aangetast.

Een tweede brand.

Omstreeks zes uur gisteravond is een nieuwe brand ontstaan langs genoemde spoorlijn
155 ongeveer ter hoogte van wachtpost 18 tusschen de stations Helenaveen en America. Deze
brand kon vrij spoedig worden gestuit.
In beide gevallen wordt de oorzaak gezocht in vuur van de locomotief van
voorbijkomende treinen.

160 **Een jaarlijksch verschijnsel.**

VENLO 2 Maart. Dinsdagnacht tegen 2 uur kon het vuur te Helenaveen geen verder
voedsel vinden. [zie verder boven]